

dem, de mest sagkyndige ikke have kunnet enes om og finde ud af. Det er ikke nogen behagelig Stilling for Indenrigsministeren, men det er naturligvis af den Slags Ting, der følger med, og det maa han finde sig i. Men noget andet er, at jeg tror ikke, det vilde være til Held for Grønland, om der i ret mange Spørgsmaal skal træffes Afgørelse af en Indenrigsminister, der som Regel ikke kan have det personlige Kendskab til Forholdene i Grønland, som kun kan vindes gennem mange Aars Erfaring, og som den Mand, der, hvad enten det nu maatte være som Minister eller som ansvarlig overfor Ministeren, enten han nu maatte hedde Departementschef eller Direktør, eller hvilket Navn man vil give ham, maa have. Det lader sig som Regel ikke gøre for en Indenrigsminister at komme i den Grad ind i Forholdene, og han vil som Regel være nødt til at følge enten den ene eller den anden af de to sagkyndige, hvad man maa forudsætte, at baade Direktøren og Handelschefen ere. Jeg har, som sagt, den Opfattelse, at det i mange Tilfælde ikke vil virke saa heldbringende for Udviklingen i Grønland, som ønskeligt vil være.

Jeg har ønsket at gøre disse, om man vil, historiske Bemærkninger, da jeg ikke havde Lejlighed til at tale ved Lovforslagets Forelæggelse, for paa den Maade at knytte Forbindelsen mellem Loven af 1908 med de sig dertil sluttende Bestemmelser om den endelige Adskillelse og det her foreliggende Lovforslag. Der er en god Forbindelse derimellem, for saa vidt som det under den videre Udførelse i Praksis af Bestemmelserne i 1908 har vist sig efter min Opfattelse og for øvrigt ogsaa efter de Mænds Opfattelse, der have beskæftiget sig med Sagerne, at det vilde være overordentlig ønskeligt at tilvejebringe en større Enhed i Styrelsen, som kun kan naas derigennem, at der er en øverste Chef. — en Direktør, som man har kaldt ham, fordi hans Stilling bliver noget anderledes end en Departementschefs, og navnlig fordi han maa staa under to Ministerier —, der dels har Afgørelsen af en Del mindre Spørgsmaal og dels gør Indstillingerne til de paagældende Ministre, til Kultusministeren, for saa vidt angaar Kirke- og Skolesager, og til Indenrigsministeren, for saa vidt angaar de øvrige Sager. Det er da ud fra de, jeg maa maaske sige Erfaringer, jeg gjorde under Forhandlingerne om Opfattelsen af det Reglement, som var en Nødvendighed, fordi det var paabudt i Loven, at jeg kom

til det Resultat, at det var ønskeligt at naa en saadan Enhed i Styrelsen af de grønlandske Sager som den, Lovforslaget vil indføre, og som det glæder mig, at Udvalgets Flertal ogsaa har sluttet sig til.

Inden jeg omtaler de enkelte Ændringsforslag — en Omtale, der ikke skal blive lang —, maa jeg maaske endnu gøre en Bemærkning med Hensyn til Spørgsmaalet om at henlægge ogsaa de kultusministerielle Sager til den Direktørstilling, der foreslaas oprettet ved Lovforslaget. Jeg føler mig saa meget mere foranlediget hertil, som et enkelt Medlem i Betænkningen har udtalt sin Betænkelighed ved at henlægge Kirke- og Skolesager under Direktøren. Jeg vil her gøre opmærksom paa, at allerede i Begyndelsen af Marts 1911, da vi førte Forhandlingerne i Ministeriet om Fastsættelse af Bestemmelserne i det Reglement, jeg har omtalt, og hvor ret naturligt de Vanskeligheder, der viste sig, havde været omtalte mellem mine Kolleger i Ministeriet og mig, fik jeg fra Kultusministeren en Fremstilling af Forholdene, som de ere for Tiden, for saa vidt vedrører de kultusministerielle Sager, sete i Forhold til dem, der henhøre under Indenrigsministeriet, og samtidig, jeg kunde fristes til at sige, et Udkast til en ny Ordning, en Henstilling, om der ikke, hvis man gik til en saadan Fællesstyrelse med en Direktør eller Departementschef, der havde Sagerne, kunde tænkes en Ordning, der udtryktes saaledes — jeg kan maaske faa den højtærede Formands Tilladelse til at citere nogle Linier: „Det i Lov af 27. Maj 1908 § 2 omhandlede Embede som „administrerende Direktør“ omdannes og udvides saaledes, at Kirke- og Skolevæsenet henlægges derunder, men — vel at mærke — saaledes, at Direktøren for disse Sagers Vedkommende sorterer ikke under Indenrigsministeriet, men under Kultusministeriet“, og Koncipisten, som nærmere begrunder det, han her foreslaar, og som altsaa har Kultusministerens Tilslutning, siger blandt andet, at det, der naas ved denne Ordning, er for det første for de

Rettelse.

Sp. 1832, L. 20 f. n.: „at de 95,000 Kr.“ o. s. v. til „given“ i L. 13 f. n. ændres til: „at 95,000 Kr. er der ikke blevet tilovers af den Bevilling, der er given, men kun 46,000 Kr.“